

1.4.2. Բնակչության դրամական եկամուտներ ու ծախսեր, աշխատավարձ և այլ եկամուտներ

Բնակչության դրամական եկամուտների և ծախսերի հաշվեկշիռը: Բնակչության դրամական եկամուտները 2000թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել են 455326,8 մլն.դրամ և նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ ավելացել են 8.5 տոկոսով: Դրամական ծախսերը նույն ժամանակաշրջանում կազմել են 448959,0 մլն.դրամ և ավելացել 6.1 տոկոսով:

Բնակչության դրամական եկամուտների և ծախսերի դինամիկան

	Բնակչության դրամական եկամուտները		Բնակչության դրամական ծախսերը		Եկամուտների գերազանցումը ծախսերի նկատմամբ, մլն.դրամ
	մլն.դրամ	տոկոսներով նախորդ տարվա նկատմամբ*	մլն.դրամ	տոկոսներով նախորդ տարվա նկատմամբ *	
2000թիվ					
Հունվար	48068.6	123.6	46533.3	104.5	+1535.3
Հունվար-փետրվար	79281.1	107.1	86139.0	109.1	-6857.9
Հունվար-մարտ	125601.9	108.4	130787.9	107.8	-5186.0
I եռամսյակ	125601.9	108.4	130787.9	107.8	-5186.0
Հունվար-ապրիլ	165516.9	104.8	172423.3	106.5	-6906.4
Հունվար-մայիս	212487.8	104.3	217881.2	104.7	-5393.4
Հունվար-հունիս	263891.9	104.2	267998.8	104.2	-4106.9
II եռամսյակ	138290.0	100.7	137210.9	101.0	+1079.1
Հունվար-հուլիս	325393.3	105.5	323872.0	103.9	+1521.3
Հունվար-օգոստոս	387762.6	108.5	384164.5	106.0	+3598.1
Հունվար-սեպտեմբեր	455326.8	108.5	448959.0	106.1	+6367.8
III եռամսյակ	191434.9	115.0	180960.2	109.0	+10474.7
1999թիվ					
Հունվար	37927.7	102.5	43559.7	112.1	-5632.0
Հունվար-փետրվար	74249.1	99.8	79188.4	102.1	-4939.3
Հունվար-մարտ	117376.2	100.2	122804.9	104.5	-5428.7
I եռամսյակ	117376.2	100.2	122804.9	104.5	-5428.7
Հունվար-ապրիլ	157963.6	104.7	163282.4	106.5	-3905.7
Հունվար-մայիս	203256.2	109.3	207616.8	110.0	-4360.6
Հունվար-հունիս	250669.8	111.0	254578.5	111.4	-3908.7
II եռամսյակ	133293.6	122.7	131773.6	118.9	+1520.0
Հունվար-հուլիս	302842.7	114.8	306188.7	115.9	-3346.0
Հունվար-օգոստոս	350701.7	112.3	355786.5	114.3	-5084.8
Հունվար-սեպտեմբեր	411058.7	114.9	414626.4	116.5	-3567.7
III եռամսյակ	160388.9	121.5	160047.9	125.4	+341.0

Բնակչության դրամական եկամուտների ընդհանուր ծավալից 2000թ. հունվար-սեպտեմբերին ապրանքների գնման և ծառայությունների վճարման համար բնակչությունը ծախսել է 373113.9 մլն.դրամ (81.9 տոկոս), պարտադիր վճարումների և կամավոր մուծումների վճարման համար՝ 19844.2 մլն.դրամ (4.4 տոկոս), ավանդների և արժեթղթերի ձևով խնայողությունների հավելածը կազմել է 23154.0 մլն.դրամ (5.1 տոկոս):

*) տեմպերը հաշվարկված են " ՀՀ մանրածախ առևտրի կազմակերպությունների (խանութների) և կրպակների " ընտրանքային հետազոտության արդյունքներով 1999թ. մանրածախ առևտրի (որպես բազային) ցուցանիշի ճշգրտման հիման վրա:

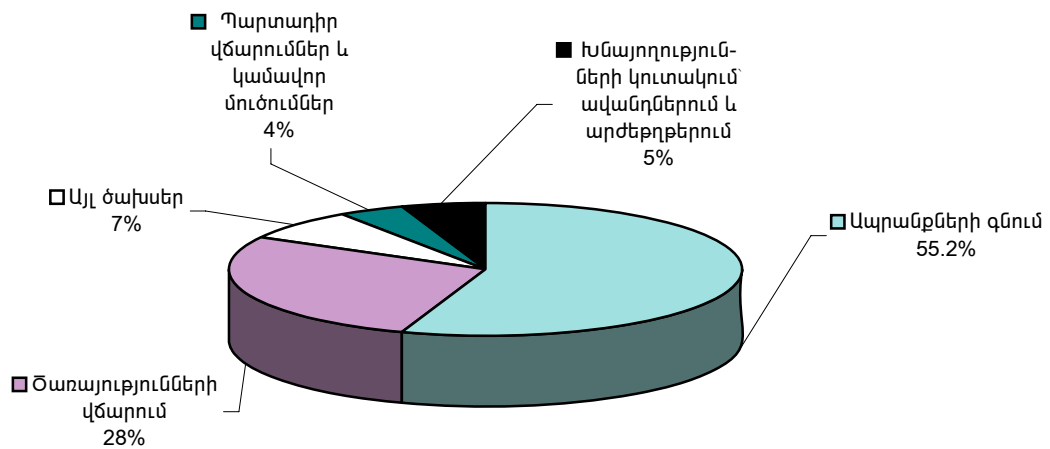
Դրամական եկամուտների օգտագործման կառուցվածքը

1.ԻՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

	Դրամական եկամուտներ	դրանցից օգտագործվել է				Կանխիկ դրամի ավելում (+) կամ նվազում (-) բնակչության ձեռքին
		ապրանքների գրնման և ծառայությունների վճարման համար	պարտադիր վճարումների և կամավոր մուծումների համար	խնայողությունների կուտակման համար՝ ավանդներում և արժեթղթերում	այլ ծախսեր	
2000թ.						
հունվար	100.0	79.7	3.0	+6.3	7.8	+3.2
փետրվար	100.0	103.6	7.2	+5.9	10.2	-26.9
մարտ	100.0	81.8	5.2	+4.1	5.3	+3.6
I եռամսյակ	100.0	86.4	4.9	+5.4	7.5	-4.2
ապրիլ	100.0	87.9	5.0	+0.4	11.0	-4.3
մայիս	100.0	83.0	4.4	+1.8	7.6	+3.2
հունիս	100.0	82.4	4.7	+5.0	5.4	+2.5
II եռամսյակ	100.0	84.2	4.7	+2.6	7.7	+0.8
հուլիս	100.0	77.9	3.8	+1.8	7.3	+9.2
օգոստոս	100.0	79.9	4.0	+6.3	6.5	+3.3
սեպտեմբեր	100.0	74.6	3.6	+11.5	6.2	+4.1
III եռամսյակ	100.0	77.4	3.8	+6.7	6.6	+5.5
1999թ.						
հունվար	100.0	88.7	4.0	+13.2	9.0	-14.9
փետրվար	100.0	83.5	5.8	+0.3	8.5	+1.9
մարտ	100.0	89.4	4.9	+1.6	5.2	-1.1
I եռամսյակ	100.0	87.3	4.9	+4.9	7.5	-4.6
ապրիլ	100.0	79.7	4.6	+2.4	9.7	3.6
մայիս	100.0	83.7	4.5	+5.6	7.2	-1.0
հունիս	100.0	83.5	6.3	+3.0	6.3	+0.9
II եռամսյակ	100.0	82.4	5.1	+3.7	7.7	+1.1
հուլիս	100.0	81.7	5.7	+3.0	8.6	+1.0
օգոստոս	100.0	95.1	4.8	-4.3	8.0	-3.6
սեպտեմբեր	100.0	77.1	5.3	+8.8	6.3	+2.4
III եռամսյակ	100.0	83.9	5.3	+3.0	7.5	+0.2

Դրամական եկամուտների օգտագործման կառուցվածքում 2000թ. հունվար-սեպտեմբերին 1999թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ սպառողական ծախսերի տեսակարար կշիռը նվազել է 2.4 տոկոսային կետով, իսկ ավանդների և արժեթղթերի ձևով խնայողությունների հավելաճի տեսակարար կշիռն ավելացել է 1.3 տոկոսային կետով:

Բնակչության դրամական ծախսերի կառուցվածքը

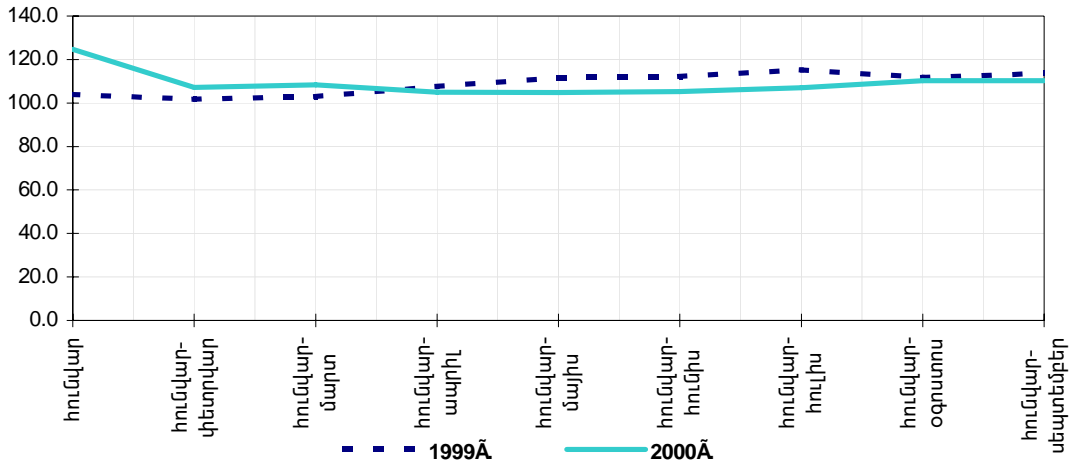

Բնակչության իրական տնօրինվող դրամական եկամուտները: Բնակչության իրական տնօրինվող դրամական եկամուտները (եկամուտները հանած պարտադիր վճարումները, հաշվի առած ապրանքների և ծառայությունների սպառողական գների ինդեքսների

փոփոխությունները) 2000թ. հունվար-սեպտեմբերին 1999թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ աճել են 10.3 տոկոսով :

Բնակչության իրական տնօրինվող դրամական եկամուտների դինամիկան

(տոկոսներով նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի նկատմամբ)

Աշխատանքի վարձատրություն: 2000թ. հունվար-սեպտեմբերին, ըստ յուրաքանչյուր ամիս վիճակագրական հաշվետվություն ներկայացնող մոտ 9 հազար սուբյեկտների հաշվետվությունների նախնական տվյալների գնահատման, զբաղվածների միջին անվանական աշխատավարձը կազմել է 20362 դրամ և նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ ավելացել 13.8 տոկոսով: Ընդ որում, բյուջետային կազմակերպություններում զբաղվածների աշխատավարձը, որի գնահատումը կատարվել է մոտ 4 հազար բյուջետային կազմակերպություններից ստացվող եռամսյակային հաշվետվությունների օպերատիվ տվյալների հիման վրա կազմել է 13560 դրամ և նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ ավելացել 14.0 տոկոսով, իսկ ոչ բյուջետային կազմակերպություններում զբաղվածներինը համապատասխանաբար 25704 դրամ և 16.8 տոկոսով:

Անվանական միջին աշխատավարձի փոփոխությունը 2000թ. օգոստոսին՝ նախորդ տարվա նկատմամբ և տատանումն ըստ տնտեսության ճյուղերի

	Անվանական միջին աշխատավարձը, դրամ		Տոկոսներով ընդամենի նկատմամբ		Տոկոսներով նախորդ տարվա նկատմամբ	
	օգոստոս	հունվար-օգոստոս	օգոստոս	հունվար-օգոստոս	օգոստոս	հունվար-օգոստոս
Ընդամենը	21204	20160	100	100	112.9	113.9
Արդյունաբերություն	31100	28657	146.7	142.1	129.3	126.4
Գյուղատնտեսություն	14564	15714	68.7	77.9	114.1	120.6
Անտառտնտեսություն	10135	10154	47.8	50.4	109.7	117.0
Տրանսպորտ	31638	32957	149.2	163.5	96.8	105.2
Կապ	41378	41643	195.1	206.6	111.7	112.1
Շինարարություն	36707	33845	173.1	167.9	99.3	91.3
Առևտուր, հանրային սնունդ	7088	7315	33.4	36.3	61.6	64.6
Բնակարանային-կոմունալ տնտեսություն, կենցաղ-սպասարկում	23038	22764	108.6	112.9	113.3	127.0
Հաշվողական տեղեկատվական սպասարկում	18303	17883	86.3	88.7	121.5	106.0

1.ԻՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

	Անվանական միջին աշխատավարձը, դրամ		Տոկոսներով ընդամենի նկատմամբ		Տոկոսներով նախորդ տարվա նկատմամբ	
	օգոստոս	հունվար-օգոստոս	օգոստոս	հունվար-օգոստոս	օգոստոս	հունվար-օգոստոս
Առողջապահություն, ֆիզկուլտուրա և սոցիալական ապահովություն	12671	12452	59.8	61.8	106.0	115.4
Կրթություն	12528	11543	59.1	57.3	121.5	120.4
Մշակույթ	10055	9728	47.4	48.3	100.5	108.3
Արվեստ	10126	10373	47.8	51.5	97.6	107.9
Գիտություն և գիտական սպասարկում	16467	15775	77.7	78.2	102.1	102.8
Վարկավորում և պետապ	72128	66412	340.2	329.4	134.1	123.5
Կառավարման ապարատ	32970	30956	155.5	153.6	114.8	114.6
Այլ	26737	23615	126.1	117.1	127.6	131.5

2000թ. օգոստոսին սոցիալական ոլորտի ճյուղերում զբաղվածների անվանական միջին աշխատավարձը տատանվել է ընդհանուր միջինի 47.4 (մշակույթ), 59.8 (առողջապահություն և սոցիալական ապահովություն) տոկոսի սահմաններում: Անվանական միջին աշխատավարձն զգալիորեն բարձր է հատկապես վարկավորման համակարգում՝ ընդհանուր միջինը գերազանցել է 3.4 անգամ, կապի համակարգում՝ 2.0, շինարարության մեջ՝ 1.7, կառավարման համակարգում՝ 1.6, արդյունաբերության մեջ և տրանսպորտում՝ 1.5, այլ ճյուղերում՝ 1.3, բնակարանային-կոմունալ և բնակչության կենցաղսպասարկման ոլորտում՝ 1.1 անգամ:

Պետք է նշել, որ աշխատանքի վիճակագրության մեջ կիսամյակային պարբերականությամբ հաշվառում է տարվում ամիսն ամբողջությամբ աշխատած աշխատողների թվաքանակի վերաբերյալ՝ ըստ աշխատավարձի չափի.

**Ամիսն ամբողջությամբ աշխատած աշխատողների թվաքանակի բաշխումն՝
ըստ աշխատավարձի չափի, հունիս**

	2000թ.	1999թ.
Ամիսն ամբողջությամբ աշխատած աշխատողների թվաքանակը, մարդայր թվում՝	100	100
սահմանված նվազագույնից ցածր (մինչև 5000)	6.2	6.9
5001-9000	23.2	23.2
9001-20000	32.8	41.4
20001-30000	22.5	11.3
30001-40000	5.1	4.5
40000-ից ավելի	10.2	12.7

Աշխատավարձի չափերի վերլուծությունը վկայում է այն մասին, որ աշխատողների 6.2 տոկոսն է ստանում մինչև 5000 դրամ անվանական աշխատավարձ, միաժամանակ 10.2 տոկոսի աշխատավարձը գերազանցում է 40000 դրամից: “Ամենատարածված աշխատավարձի խումբը” 9001-20000 դրամն է, որի սահմաններում վճարվում են աշխատողների 32.8 տոկոսը: Այսպիսով, զբաղված աշխատուժի կեսից ավելի (62.2%) ամսական աշխատավարձը 2000թ. հունիսի դրությամբ կազմել է 9-37 դոլար: